

סוסיא

השקר הפלסטיני - הכפר שלא היה

השתלטות פלסטינית על שטחי C ליד היישוב סוסיא

ראשי פרקים:

א	מבוא - נרטיב לעומת עובדות
ב	רישום אוכלוסין
ג	מגורי עראי של רועים
ד	ארכאולוגיה
ה	"לא היו דברים מעולם"
ו	בג"ץ
ז	סיכום: סוסיא כמקרה מבחן - משמעות לאומית
ח	נספחים

מועצת יש"ע - מחלקת המחקר
בסיוע: מועצה אזורית הר חברון, תנועת רגבים
תחקיר: נדב אברמוב, שרוליק גנוט, עובד ארד, איתי חמו, יגאל דילמוני
כתיבה ועריכה: אביחי פרץ, אברהם בנימין
עיצוב: אסף קרדש - יש שחר הפקות

מועצת יש"ע

רמת הגולן 55 ירושלים | טלפון 02-6211999 | פקס 02-6516662
myesha.org.il | www.facebook.com/My.Yesha

מאמר זה בא לפרוש בפני הקורא, **רצף של עובדות וממצאים** שעניינם אחד - לחשוף את השקר של משפחת נוואג'עה **ולמנוע את ניסיון ההשתלטות שלהם על שטחי C מצפון ומדרום ליישוב סוסיא.**

השטח המדובר ממוקם בשטחים שבין הישוב סוסיא לבין האתר הארכאולוגי סוסיא. השטח מוגדר כשטחי C המשמשים כאדמה חקלאית. בעשור האחרון משפחת נוואג'עה מהכפר יאטה בנו מבני קבע ומבנים זמניים באופן לא חוקי. בהוראת בג"צ, פקחי המנהל האזרחי הגישו צווי פינוי במטרה לאכוף את בעלות המדינה על הקרקע.

לטענת משפחת נוואג'עה, באתר הארכאולוגי סוסיא היה לכאורה כפר פלסטינאי עתיק יומין בו הם גרו ובשנת 1986 עם ההכרזה על השטח כאתר ארכאולוגי הם גורשו מכפרם ונאלצו לחיות בשטחים החקלאיים הסמוכים לאתר היכן שבג"צ אוסר עליהם להתפתח.

ארגוני שמאל המגבים את המשפחה, טוענים בכל אתר ובכל פורום כי פינוי המבנים הינו הריסת כפר עתיק. נשענים על התיאוריה הפוסטמודרנית הסוברת שלכל אדם יש נרטיב, ואין אמת ברורה, בנו משפחה נוואג'עה יחד עם ארגוני השמאל סיפור 'נוגע ללב' על ה'אכזריות' של המדינה בדרישתה להרוס את 'הכפר הפלסטיני סוסיא' הקיים דורי דורות.

האמנם?

הממצאים והעובדות שיוצגו להלן יוכיחו לקורא מעל לכל ספק כי המושג 'כפר פלסטיני סוסיא' הוא דבר שלא היה ולא נברא. **מעולם לא היה קיים כפר ערבי בשם 'סוסיא'**. מדובר במחטף שנעשה על ידי ארגוני שמאל, בסיוע של האיחוד האירופי, שמטרתו השתלטות על שטחי C על ידי בניה של מבני קבע.

כל משפחת נוואג'עה היא משפחה המתגוררת בכפר יאטה בשכונת שעאבין .
בתאריך 14.8.13, 'לשכת מתאם מרשם אוכלוסין' אישרה שאכן כל אחד מ30 בני משפחת נוואג'עה מתגורר בכפר יאטה ולכל אחד יש בית בכפר.

"המען האחרון הרשום במרשם האוכלוסין שאותו מסר לנו התושב הוא: יאטה".

כך נכתב בתשובה לשאילתא ממאגרי הנתונים של מרשם האוכלוסין.

מבדיקה שערכנו, לכל אחד מבני המשפחה יש בית בכפר יאטה, לא חושה ולא אוהל. בית. השטחים שמצפון לסוסיא, ככל הנראה הם שטחי המרעה של בני המשפחה, שעליהם מנסה המשפחה בעשור האחרון לבנות בתי קבע ולהשתלט סופית על האזור.

+ מצורף נספח מס' 1

תשובה לשאילתא ממאגרי הנתונים

מספר	לחלן תשובתנו לכקשתך מיום
	בענין של :
	שם המשפחה נואגעה
	השם הפרטי מוחמד
	שם המשפחה של האב אבראהים
	השם הפרטי של אבי האב עבד אלמתאח
	מספר תזוזות 9 7329403 6

המען האחרון הרשום במרשם האוכלוסין שאותו מסר לנו התושב הוא :

שעאבין
יאטה

הערות:

"לאור הסכם הביניים והעברת סמכות מרשם האוכלוסין לרש"מ, נכונות המידע המפורט במוסמך זה מותנית בנכונות העידוכים שהועברו לצד הישראלי ע"י נציגי הרשות הפלסטינית"

התשובה ניתנה בלשכת מתאם מרשם אוכלוסין בבית-אל
בתאריך 14 באוגוסט 2013

ימרת מילך
רכח
שם נוסף/שם משפחה

לכבוד

אבראהים

עדויות רבות אכן מעידות על כך, שהשטחים בין היישוב סוסיא לאתר הארכאולוגי שימשו במשך השנים כשטחי מרעה וחקלאות זיתים של ערביי האיזור. רועי הצאן והחקלאים היו מגיעים לאיזור בתקופת המרעה והמסיק, בחודשים נובמבר-אפריל, ובתום החורף היו שבים אל כפרי האם שלהם. באיזור קיימות מערות גדולות חצובות בסלע. על פי העדויות, מערות אלו שימשו את רועי הצאן כהגנה מפני פגעי הטבע, בעלי חיים ושוודדים.

חוקרים וסוקרים שהסתובבו באיזור בשנות השבעים מעידים על הימצאותם של רועי הצאן במערות, אך שוללים בדבריהם את קיומם של מבנים כלשהם באיזור או מגורי קבע של מאן דהו.

יעקב חבקוק, מזרחן ואנתרופולוג, מתאר ממצאים שנאספו על ידו במהלך מחקר אקסקוריקולרי בדרום הר חברון בין השנים 1977-1982:

"לחם חוקם של רועי הצאן שהם חייבים לנדוד עם עדריהם בעקבות העשב החד שנתי והמים. זולת עשב טרי ומים מחפשים הרועים לעדריהם גם הגנה מפני פגעי הטבע, בעלי חיים טורפים ושוודדים...

מי שמסתובב בדרום הר חברון גם כיום, בראשית שנת 1984 בחורבות דוגמא ח'רבת סוסיא ודומיהן יגלה, שמדי שנה, בעונה המרעה, משפחות קבועות של רועי צאן פוקדות את המערות שבחורבות אלו. כל משפחת רועים שבה ומתגוררת באותה מערה בה התגוררה בעונה המרעה החולפת"¹.

עוד מצהיר חבקוק:

"כמי שהסתובב בשטח כמה שנים, אני יכול לציין, כי בח'רבת סוסיא, לא היו שוכני מערות דרך קבע, ובשולי האתר העתיק, כדי מרחק הליכה, היו מערות ששימשו למגורים לרועי צאן שהגיעו מהכפרים יאטה וסמוע לתקופת המרעה, בחורף, שבסופו- שבו לכפריהם".

ד"ר עקיבא לונדון מאוניברסיטת בר אילן כותב את הדברים הבאים:

"אין לי עניין להיכנס לפולמוס הפוליטי סביב שאלת ההתיישבות היהודית והערבית ביהודה ושומרון, אלא להציג את העובדות והאמת כמי שמכיר היטב וברציפות את אזור סוסיא והר חברון, כבר מתחילת שנות ה-70 עד ימינו אלה. כבר בסוף שנות ה-60 של המאה הקודמת בעידודה של ממשלת ישראל דאז, החלו חפירות בבית הכנסת העתיק של סוסיא על-ידי הארכיאולוג שמריה גוטמן... ובשנת 1971 נטל על עצמו ד"ר זאב ייבין מרשות העתיקות. כבר אז הסתובבתי בין חורבות האתר העתיק סוסיא. באזור זה, שהוא ספר המדבר, לא התגוררו משפחות ערביות. המקום היה שומם לחלוטין. 4-5 משפחות מהעיירה יטא הסמוכה העתיקה את מגוריהם למערות מגורים עתיקות של האתר הארכיאולוגי סוסיא. מגורים אלו היו למשך מספר חודשים בשנה, מימי החורף ועד גמר הקציר, אז נטלו את מיטלטליהם וחזרו לעיירה יטא, וכך חוזר חלילה במהלך השנים"²

¹ חיים במערות הר חברון, משרד הביטחון הוצאה לאור, תל אביב, תשמ"ה, 1985, עמוד 56.
² על אמת ושקר בסוסיא, YNET, דעות, 24.7.12. <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4259338,00.html>

בחדש יוני בשנת 1967, במהלך מלחמת ששת הימים, מדינת ישראל שחררה את שטחי יהודה ושומרון. סקר שנערך באותה שנה על ידי מספר חוקרים וסוקרים, ונערך על ידי משה כוכבי, מציין את ח'רבת צוציה (kh. Susye) כחורבה שאינה מיושבת בניגוד ליישובים הסמוכים המוזכרים בסקר כיישובים עתיקים עם בניה חדשה (לדוגמא טוואני, ענבי, יטא ועוד). כמה מטרים מן החורבה מצוינות מערות על המפה. אין אזכור לתושבים במקום או למבנה כלשהו.³

בשנת 1986, הופקעה ח'רבת סוסיא וסביבתה, בשטח של 277 דונם לצורך האתר הארכאולוגי, על ידי אפריים סנה, ראש המנהל האזרחי דאז. בצו ההפקעה תחת הכותרת 'נתוני השטח' מובא התיאור הבא:

"תכנית - מרבית השטח תיילי אבנים ובורות המעידים על אתר ארכאולוגי היסטורי עתיק. מקצתו אדמה מעובדת בגידולי קיץ שונים. בחלק מהמערות מתגוררות משפחות רועים מהעיר יטא בחלק מעונות השנה".

בחפירות הארכאולוגיות שנערכו שם, אכן נמצא יישוב יהודי עתיק, מהמאות 4-9 לספירה, שנשמר בצורה מופלאה. על פי החוקרים במקום התקיים יישוב יהודי משגשג, בימים לאחר חורבן בית שני:

"היתה זו עיירה יהודית גדולה ומאורגנת שנתקיימה מאות שנים שאחרי חורבן בית שני. לאחר החורבן שפקד את ארץ יהודה בסוף מרד בר כוכבא, התפתח באזור יישוב יהודי גדול, שהיא לשיא פריחתו בסוף התקופה הביזאנטית ובראשית התקופה הערבית הקדומה. מעידים על פריחתה של אוכלוסייה זו - שרידי המבנים במקום..."⁴

במקום אכן נמצאו בית כנסת גדול, מקואות, בתי מגורים, מבני ציבור, ועוד.

לאחר הפקעת השטח, נאסר על רועי הצאן לעשות שימוש במערות האיזור. ועל כן, בתקופות המרעה היו מגיעים הרועים ומקימים אוהלים וחושות לתקופת המרעה. בעשור האחרון, מנסה משפחת נוואג'עה להשתלט על השטח בעידוד וסיוע כספי של ארגוני שמאל והאיחוד האירופי.

מצורף נספח מס' 3

³יהודה שומרון וגולן, הוצאת האגודה לסקר ארכאולוגי של ישראל, ירושלים, תשל"ב, עמוד 77.
⁴סוסיא, תולדותיה של עיירה יהודית בספר המדבר, דורון שר-אבי.

ביומן מסע שערך החוקר הנרי טריסטרם בשנת 4-1863 הוא מתאר את הביקור באזור חברון. סוסיא מוזכרת כ"עיר חורבות" בעוד סמוע ויטה ככפר נושב.⁵

סקר כפרים בריטי שנערך בשנת 1945 ומרשם האוכלוסין מאותה תקופה מעידים גם הם על היעדרותו של הכפר הערבי 'סוסיא' מהרשימות. בטבלת סקר אוכלוסין שמובא באתר 'פלסטינים זוכרים'⁶, המתבסס על נתונים שנאספו על ידי הבריטים, **לא מוזכר הכפר הערבי 'סוסיא'**.

לצורך ההמחשה, ביאטה היו 5260 תושבים, באל סמוע היו 2520 תושבים. כל החורבות באיזור מצוינות בסקר הנ"ל ללא תושבים, אך סוסיא לא מוזכרת בכלל. לא היה כפר כזה.

תמונה אחת שווה אלף מילים. **תצלום אוויר משנת 1999** מעיד על היעדרותו של 'כפר פלסטיני עתיק' בשם סוסיא:

לעומתו, תצלום אוויר משנת 2011, מעיד על המאמץ המוגבר של משפחת נוואג'עה להשתלט על ולקבוע עובדות בשטח:

בתצלום ניתן לראות שנסללו דרכי גישה, נבנו מבנים, חלקם ארעיים וחלקם מבני קבע.

חיפוש קליל של הביטוי "nawaja" בגוגל תמונות מאפשר הצצה אל המבנים מקרוב. ניתן לראות בנקל שמדובר במבנים שנבנו בעשור האחרון לכל היותר, במחטף שנראה כמאורגן על מנת להשתלט השטח. האדמה הינה שטח C. בעלויות הקרקע באיזור המדובר אינן מוסדרות ברישום. כפי שניתן לראות, חלק מן הקרקע מעובדת ורובה טרשים המשמשים כשטחי מרעה. כמו כן, אין באיזור תכנית כלשהי להקמת ישוב או מבנים. המרחב מוגדר לחקלאות בלבד ולא לבניה.

⁵ טריסטרם, יומן מסע בארץ ישראל, עמ' 290.

⁶ <http://www.palestineremembered.com/download/VillageStatistics/VillageStatistics.xls>

בעתירה שהגישה תנועת 'רגבים'⁷ בעקבות ההשתלטות של משפ' נווג'עה על שטחי C, **בג"צ הורה למנהל האזרחי לאסור כל פיתוח/בניה ללא היתר בשטח המאחז.**

"עניין נוסף הוא הבקשה לצו ביניים ובקשות שונות למתן צווים ארעיים. מן הבקשות השונות עולה, לכאורה, כי המשיבים 4-34 המשיכו בפעולות בנייה לאחר יום 21.02.2012, הוא יום הגשתה של העתירה. בנסיבות אלה אנו נעתרים לבקשה. לפיכך ניתן בזה צו ביניים האוסר על המשיבים 4-34 לבצע פעולות בנייה בלא היתר בתחומם של שני המקבצים נשוא העתירה. הצו יעמוד בתוקף עד להכרעה בעתירה."⁸

החלטה זו מיום 7.6.12 לצערנו אינה עומדת במבחן המציאות. משפחת נוואג'עה וארגוני השמאל ממשיכים במלוא המרץ לקבוע עובדות בשטח.

רגבים הגישה לבית המשפט ארבעה תיעודים שונים של המשך הבניה במקום תוך הפרת צו הביניים. בעקבות ההפרות החוזרות ונשנות של הצו, הודיעה המדינה לבג"ץ כי תעלה לראש סדרי העדיפויות את הריסת המבנים שהוקמו לאחר מתן הצו. כשהוא מסתמך על הצהרת המדינה, מחק בג"ץ את העתירה וקבע בפסק הדין מתאריך 2.2.2014:

"על המשיבים לפעול בזריזות המתבקשת על מנת לברר, אם אמנם הופר צו הביניים שנתן בית משפט זה, ואם הופר עליהם לבצע את ההריסה".

בעקבות פסק הדין, ביקשו רשויות האכיפה לממש את פסק בג"ץ ולבצע את הריסת המבנים. משפחת נוואג'עה וארגוני השמאל מיהרו לעתור לבג"ץ (1420/14), בדרישה לצו ביניים שימנע את הריסת המבנים.

בהחלטה שניתנה בתאריך 4.5.2015, דחה השופט נועם סולברג את הדרישה לצו ביניים.

"על רקע פסקי דין והחלטות שיפוטיות שניתנו בהתדיינות קודמת ועשיית דין עצמית גם לאחר הגשת העתירה דנן, אין מקום למתן צו ביניים".

הדיון נקבע לתאריך 03.08.2015 בהרכב שלושה שופטים בראשות הנשיאה מרים נאור.

דחיית צו הביניים נתנה את האות לתחילתו של קמפיין השמצה מתוזמר בארץ ובחו"ל מטעם ארגוני השמאל כנגד מימוש פסק הדין. הקמפיין חוזר על הטענות השקריות שהוזמו בדו"ח זה, תוך שהוא מנסה להטות את החלטת בית המשפט, ולמנוע את אכיפת החוק כנגד העבריינות הסדרתית.

⁷ <http://regavim.org.il/wp-content/uploads/2015/07/Petition-of-Susya-Nawajja-1556-12.pdf>
⁸ <http://regavim.org.il/wp-content/uploads/2015/07/bagatz-susya-Interim-Order-1556-12.pdf>

ז סיכום: סוסיא כמקרה מבחן - משמעות לאומית

בשנת 2012 האתר הארכאולוגי סוסיא הוכרז כאתר מורשת לאומי? בראשית המסמך נכתב:

"שבר ערכי מאיים על הגדרות הזהות הקולקטיבית. דור חדש של ישראלים, שהחוויה הציונית זרה לו, מביט על חייו כאן כמובנים מאליהם, וגדל במעטפת של רדידות תרבותית, של דילול הידע והרוח.

הציונות, בעינינו, מאבדת את הקסם, גם את החיוניות. הצלחה במערכה הערכית, ראשיתה ביכולת לספר את הסיפור - את זיקתו של העם אל הארץ. סיפור, בכוחו לשכנע, לעורר. בכוחו להשיב את הריגוש אל החלוציות ואל הקהילתיות, לחזק את הרתמות היחיד ואת מחויבותו לחברה."

המקרה של סוסיא הוא מבחן לאומי. האם נעמוד איתן מאחורי זכותנו הלאומית על הארץ? האם נשמור על השטחים הישראליים?

האתר הארכאולוגי סוסיא מעיד כאלף עדים על קיומה של קהילה יהודית ועל זכותנו הבלתי מעורערת על ארץ ישראל. כמה עשרות מטרים משם קמה לה משפחה פלסטינית בסיוע של ארגוני שמאל ומנסה לספר לנו סיפור אחר.

אבל העובדות ברורות ומדברות בעד עצמן:

- משפחת נוואג'עה גרה ביאטה.
- השטחים שימשו לאורך כל השנים שטחי מרעה ומגורי עראי בלבד לצורך הרועים.
- האזור כולו הוא אתר ארכאולוגי המשמר היסטוריה של התיישבות יהודית מלפני 1500 שנה.
- תצלומי האוויר מעידים כי בעשור האחרון המשפחה מנסה לקבוע עובדות בשטח.
- בג"צ פסק כי המנהל האזרחי צריך למנוע את ההשתלטות הפלסטינית על הקרקע.

מדינת ישראל צריכה לעמוד על רגליה האחוריות ולא לאפשר את מסע ההשתלטות הפלסטינית על שטחי C בסוסיא בפרט, וביהודה ושומרון בכלל.

מצורף נספח מס' 4

נספחים

ה

תשובה לשאלתא ממאגרי הנתונים

מספר

להלן תשובתנו לבקשתך מיום

בענין של :

שם המשפחה **נואגעה**

השם הפרטי **מוחמד**

השם הפרטי של האב **אברהים**

השם הפרטי של אבי האב **עבד אלפתאח**

מספר הזהות **9 7329403 6**

המען האחרון הרשום במרשם האוכלוסין שאותו מסר לנו התושב הוא :

"לאור הסכם הביניים והעברת סמכות מרשם האוכלוסין לרש"פ, נכונות המידע המפורט במסמך זה מותנית בנכונות העידכונים שהועברו לצד הישראלי ע"י נציגי הרשות הפליסטינית"

שעאבין

יאטה

הערות :

התשובה ניתנה בלשכת מתאם מרשם אוכלוסין בבית-אל

בתאריך 14 באוגוסט 2013

יפרח לילך
רכות

שם וחתימת הסקיד

לכבוד

אברהים

אני הח"מ, יעקב חבקוק, מזרחן ואנתרופולוג (מזרחנות לתואר ראשון באוניברסיטת ת"א, לימודי תואר שני באנתרופולוגיה באוניברסיטאות ת"א ובן-גוריון בנגב), מוסמך למדע המדינה (באוניברסיטת חיפה) ובוגר המכללה לביטחון לאומי של צה"ל (מתזור ל') מביא בזה את המידע שברשותי, מידע שנאסף ונלמד במהלך מחקר אקסקוריקולרי שקיימתי בדרום הר חברון במשך השנים 1977 – 1981, ותקופת-מה במהלך 1982.

כמי שהסתובב בשטח כמה שנים, אני יכול לציין, כי בחירבת סוסיא, לא היו שוכני מערות דרך קבע, ובשולי האתר העתיק, כדי מרחק הליכה, היו מערות ששימשו למגורים לרועי-צאן שהגיעו מהכפרים יטה וסמוע לתקופת המרעה, בחורף, שבסופו – שבו לכפריהם.

מבקש לצטט מספרי: חיים במערות הר חברון, משרד הביטחון ההוצאה לאור, תל אביב, תשמ"ה, 1985, עמוד 56.

"לחם חוקם של רועי-צאן, שהם חייבים לנדוד עם עדריהם בעקבות העשב החד-שנתי (עשב) והמים (מי). מבחינה זאת אין להבדיל בין רועים, שהם הבעלים של הצאן לבין רועים שכירים. זולת עשב טרי ומים, מתפשטים הרועים לעדריהם גם הגנה מפני פגעי הטבע, בעלי חיים טורפים ושודדים. המערות הטבעיות הרבות ענו על דרישותיהם של רועי-הצאן: הן הציעו ומציעות הגנה מפני קור, גשמים, רוחות ושאר פגעי טבע; הן הציעו ומציעות מסתור טוב ובטוח מפני בעלי-חיים טורפים ומפני שודדים; הן איפשרו ומאפשרות לרועה לרכז את צאנו במקום אחד סגור.

אם בקרבת המערות, במרחק מספר שעות הליכה, ישנו מרעה טוב – כי אז המערות הן פתרון אידיאלי לאותם רועי-צאן. מי שמסתובב בדרום הר חברון גם כיום, בעת כתיבת חיבור זה, בראשית שנת 1984, בחורבות דוגמת חירבת עוינא אל-פוקא (נ.צ. 156085), חירבת עוינא את-תחתא (נ.צ. 156084), חירבת גינבאא (נ.צ. 163085), חירבת סוסיא (נ.ג. 159090) ודומיהן יגלה, שמדי שנה, בעונת המרעה, משפחות קבועות של רועי-צאן פוקדות את המערות שבתורבות אלו, תוך שכל משפחת רועים שבה ומתגוררת באותה מערה בה התגוררה בעונת המרעה החולפת.

עונת המרעה – חשוב להבהיר – מקבילה לעונת החורף, והיא מתחילה לרוב בחודשים אוקטובר-נובמבר, עם הגשם הראשון, ונמשכת עד שלהי אפריל וראשית מאי. בתום החורף שבות משפחות הרועים ונוטשות את המערות, ששימשו במהלך חודשי המרעה¹, ועוקרות אל כפרי האם שלהן או למקומות מרעה אחרים, מבטיחים יותר"

¹ מסקנה זו מתבססת על בדיקה ותצפית בחורבות שבדרום הר חברון. באותן חורבות מתיישבות אותן משפחות מדי עונה. המשפחות באות משני כפרים – יטה וסמוע.

² מעניין לקרוא קטע מיומן הסיוורים של נתן שלם על-אודות ביקור שערך בחודש דצמבר 1931 במערת מגורים מן הסוג הזה. עיין: נתן שלם, מדבר יהודה – שבטי הבידויים ומשלוח ידם, דרכים, מנזרים, מדידות, כפרי ספר, אתרים היסטוריים וקרן המתלמדים ע"ש ליאון ריקנטי בהשתתפות קרן תרבות אלשיך וידידי המנוח, ירושלים, תשכ"ח, עמ' 143.

ש מ ר

צבא הגנה לישראל
מנהל אזרחי
לאזור יהודה ושומרון
ענף השתיח
טל' 976852
חר' סוסיא - 14 - 774
כז' אב חשמ"ו
1 ספט' 86

מועצה לזכויות
הר
14-09-1986
לטיפול 2480

אל: מלך קרית חי וגו' (כז)
(לוח תפוצה)

הנדון: צו הפקעה 1/86/ה' - אתר ארכיאולוגי סוסיא

כ ל י

1. רצ"ב צו הפקעה לצורכי ציבור מס' 1/86/ה' עבור אתר ארכיאולוגי סוסיא בקנ"מ 2,500:1.
2. הבאת דבר הצו לידיעת המוכתרים לא יאוחר מ- 10 ספט' 86.

נ ת ו נ י ה ש ט ח

3. להלן נתוני השטח

- א. גודל - כ-277 דונם.
- ב. בעלות - שטח בלתי מוסדר מרבית השטח באדמות הכפר יטא גוש 2 (פיסיקלי) מסווג בספרי המיסים כסוג 11 - קרקע טרשית.
- ג. **הכסית - מרבית השטח תיילי אבנים ובורות המעידים על אתר ארכיאולוגי היסטורי עתיק, מקצחו אדמה מעובדת בגידולי קיץ שונים, בחלק מהמערות מתגוררות משפחות רועים מהעיר יטא בחלק מעונות השנה.**

ד ר כ י ט י פ ו ל

4. נפח חברון

- א. תודיע מיידית למוכתרי יטא את דבר הצו וזכות הבעלים לקבלת פיצויים עבור האדמות המופקעות לאחר שיוכיחו בעלותם בפני קמ"ט אפו'.
- ב. תחתים המוכתרים על התחייבות להודיע לחושבים את דבר הצו.
- ג. תערוך סיור פיזי בשטח למוכתרים בהתאם לתואי המופיע בצו, יחד עם רכז אפו' הנפתי.
- ד. תפנה החובעים לבעלות לרכז אפו' חברון.
- ה. תתאם ותאשר על עבודות מימוש הצו בשטח (בכל מקרה לא לפני שעברו 7 ימים מיום מסירת ההודעה בדבר הצו לבעלי הקרקעות). תתדרך העובדים במקום בכל הקשור להוראות אבטחה והתנהגות. (מימוש הצו כולל גם גידור השטח המופקע).
- ו. תוודא בעת עבודות המימוש אי חריגה מגבולות ההפקעה ומניעת נזקים מחוץ לתחום הנ"ל.

יהודה שומרון וגולן

סקר ארכיאולוגי בשנת תשכ"ח

15-09/90/1

230

Kh. Şūşye

خربة صوصية

ח' צוּצְיָה

1598 0905

– חורבה גדולה משתרעת על רכס בעל צורת פרסה, המתנשא
 בקיבוץ של ודי אל-מרג' מצפון לבין ודי א-רה'ים שמדרום.
 – שרידים רבים של מבנים מסוארים וחצרותיהם בנייט אבני
 גזית. קירות רבים גותחו לגובה מטר אחד ויותר. מספר רב
 של מערות בעלות דרומוס. בראש השלוחות המזרחית
 והמערבית מבנים ציבוריים. המבנה שבראש השלוחה
 המערבית תואר ע"י חוקרי ה-SWP. יש להוסיף על התאור:
 1. שרידים רבים נוספים של אבני בנייה מעוטרת,
 שהחשובים שבהם – חלקים מגמלק סורי. 2. פתח עם
 משקוף באתרו מוביל לחדר מטויח בצדו הדרומי-מזרחי
 של המבנה. 3. הבור ליד מרכז הקיר הצפוני אינו, כנראה,
 אלא גמחה בקיר. אם הגחה זו נכונה, הרי שזהו בית-כנסת
 החדמה לבית-הכנסת של אשתמוע, ושבו חצר ושורה עמודים
 לפני הפתח. ראה תכנית ב-SWP.
 • ממצא חרסים: מהחקופה הביזנטית.

